(Vervolg van pag. 6.)

Vijf jaren waren sinds zijn laatste bezoek aan Holland verloopen — nu kwam het onweerstaanbaar verlangen bij hem op zijn vaderland weer te zien. Met onbeperkt verlof vertrok hij, — en op een warmen zomermorgen vinden we den kapitein in een hobbelende diligence die snel voortreed over een stoffigen Pruisischen landweg. De postiljon klapte lustig met de zweep, de man had haast de stad te bereiken, want hij had dorst, en den kapitein beviel die spoed wel, want ook hij had haast, — z'n hart verlangde naar het statige huis op de Heerengracht in Amsterdam, waar z'n oude moeder wellicht..? In den namiddag rolde de diligence de stad Z. binnen, de postiljon bestelde zoo snel hij vermocht „een Glas frissche", kapitein Verdonck stapte uit en vroeg naar een goed hotel, daar hij eerst den volgenden dag verder kon reizen.

De stad had een Fransche bezetting, en daar de kapitein in uniform was, verwees men hem naar het „Wirtshaus" dat oorspronkelijk „Zur Rheinischen Quelle" heette, maar door de Franschen in „Café de la Gloire" herdoopt was, iets wat de waard, die goede zaken maakte sinds de officieren-sociëteit in zijn huis gevestigd was, zich gaarne liet welgevallen, — Leipzig was nog lang niet gestreden! Reeds op eenigen afstand van het café hoorde de kapitein het brouhaha van een zich luidruchtig en vroolijk vermakend gezelschap. Weldra kon hij zich overtuigen dat 't Fransche officieren waren die zich uitbundig schenen te vermaken en slechts aarzelend stapte hij de gelagkamer in. Kapitein Verdonck had nu eenmaal nimmer van kroegjool of drinkgelag gehouden.

Dozijnen volle en leege flesschen, heele en gebroken glazen, omgeworpen stoelen, een vijftiental Fransche officieren en een grinnikenden waard, dat alles nam de kapitein, toen hij binnentrad, bij d'eersten aanblik waar. De aanwezigen stelden zich aan den kapitein voor, maar bijna allen met dubbelgeslagen tong, — er was een fuif geweest, of die was er eigenlijk nog, maar dat wisten de heeren eigenlijk zelf niet meer, want allen waren, de één meer, de ander minder, beschonken en uitgelaten.

De kapitein bestelde een kamer bij den waard en kon daarna niet nalaten eens te onderzoeken wat de reden was van het uitbundig pleizier der aangeschoten officieren. Weldra had hij zich hiervan overtuigd. In een hoek van de gelagkamer zat een piepjong officiertje, doodsbleek van den velen wijn en van den angst. Voor hem stond een boom van een luitenant, bij name Letroit, zoon van een vaderlandsslachter in een der faubourgs van Parijs, — deze en andere bijzonderheden vernam kapitein Verdonck eerst later. De bleeke jonge man was de comte de Surçy; of de royalistische mentaliteit van een oud geslacht in hem opgeweld was in zijn roes, — wie zal het zeggen? Dit is zeker: de comte de Surçy had na z'n zòòveelste glas wijn luidkeels „Vive Henri IV" gezongen, een royalisten-lied in het genre „Oh! Richard, oh mon Roi!" Onmiddellijk was besloten een „krijgsraad" te houden, en hoewel de heele geschiedenis niet meer was dan een dronkemansgrap, was de rampzalige comte, beneveld door den wijn, in de heilige overtuiging dat 't op den kogel zou uitloopen. Letroit ondervroeg hem, schoon hijzelf waggelde op zijn beenen, naar zijn „staat- en volkrenkundige richting", op welken onzin de comte de Surçy in vollen ernst antwoordde, ondanks het homerisch gelach van zijn kameraden. Tenslotte echter werd de plagerij langdradig, en ook, van Letroit's kant, beleedigend. Kapitein Verdonck trad op hem toe en wilde hem met een zoet lijntje van zijn slachtoffer weg krijgen. Maar hij had buiten Letroit's manieren gerekend, buiten zijn reputatie onder de officieren van het regiment. Hij wist niet dat Letroit gewoon was laatdunkend en arrogant op te treden, maar hij zou 't weldra ervaren. „Sacré nom ...." vloekte Letroit, „pak an, bemoeial." Meteen nam hij een vol wijnglas van een der tafels en wierp den kapitein den inhoud in het gelaat.

„Waarom, voor den duivel deed je dat Letroit! De man heeft je geen haar breed in den weg gelegd," riep één der officieren.

„Ik raad ook jou aan Ducrot, je met je eigen zaken te bemoeien," antwoordde Letroit met een dreigenden blik.

De ander haalde de schouders op, en wendde zich af. De zaak was, dat Letroit de sterkste schermer was in het regiment; reeds viermaal hadden zijn tegenstanders in het duel den dood gevonden. Zijn reputatie als schermer was alom verspreid en zijn collega's lieten zich liever zijn aanmatigend optreden welgevallen, dan dat ze zich aan een duel waagden. Kapitein Verdonck had zich inmiddels met zijn zijden zakdoek kalm het gelaat afgewischt. „Alle voldoening die ge maar wenscht, hoor," schreeuwde Letroit, „ik woon op no 17 in deze straat, zes huizen hiervandaan. Stuur me Uw getuigen voor twaalven morgenochtend als-t-u-blieft!" De kapitein boog; toen klonk het kalm: „dank U, ik vècht niet." Stom-verbaasd keken de officieren elkaar aan. Zooiets was ongehoord. De kapitein was zwaar beleedigd, — en weigerde te vechten! „Ik dacht het wel," smaalde Letroit, „een lafaard...." Kapitein Verdonck keek zijn tegenstander recht in de oogen.

„Laf," zeide hij, „laf heb ik me nooit betoond. Niet op de Spaansche hoogvlakten, niet onder Italië's blauwen hemel, niet op de sneeuwvlakten van Oost-Pruisen. Maar het duel verfoei ik. Het is de voortzetting van het oude vuistrecht, het is een onrechtvaardige beslissing van een geschil. Waar duelleert ge om? Terwille van uw eer! Maar wat is die eer? In ieder geval iets dat men alleen zèlf bezoedelen kan, nòoit een ander! En hoeveel weduwen beschreien hun man, hoeveel weezen betreuren hun vader, die het leven liet in het duel? Terwille van een waan, een wanbegrip! Neen, meneer, ik vècht niet!" „Zooals ik zei," antwoordde Letroit, „àngst, àngst en praatjes..." De kapitein echter draaide hem den rug toe, liep bedaard op den waard toe, en verzocht dezen hem zijn kamer te wijzen. De comte de Surçy was ingeslapen ....

Hoewel de kapitein zich met een zekere waardigheid uit een moeilijk parket had gered, gevoelde hij zich verre van voldaan, daar hij zeer goed begreep dat het nieuwtje van een officier van de grande armée, die weigerde voor zijn eer

(Zie vervolg op pag. 10)

UIT ONS INSULINDE

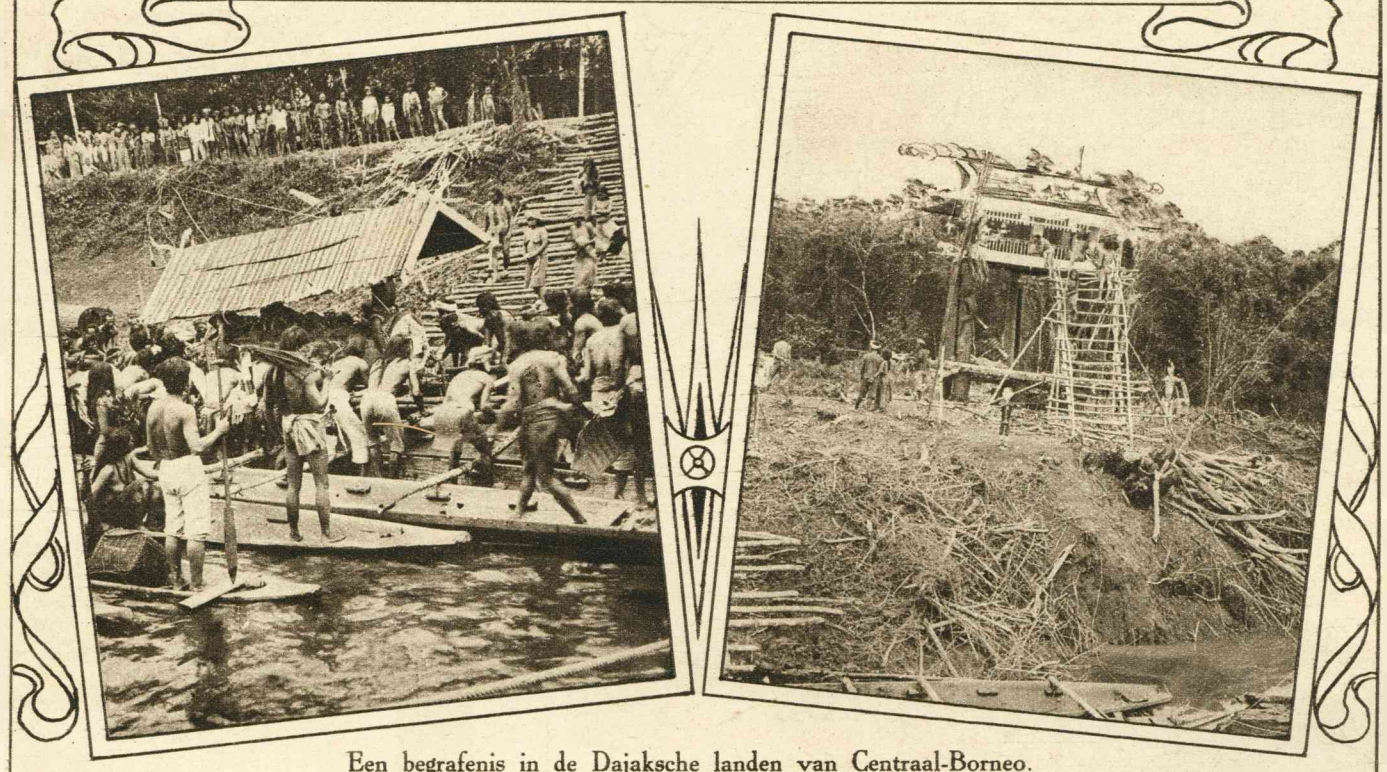

Een begrafenis in de Dajaksche landen van Centraal-Borneo.

Twee maanden geleden is Pegeh, de zoon van het hoofd Bang, gestorven. Volgens Dajaksche gewoonte moest hij dus nu begraven worden. 's Morgens heel vroeg vertrokken de genoodigden naar de kampong, die een uurtje stroomafwaarts lag. De meeste genoodigden voeren in prauwen, weer andere Dajakkers brachten kleine prauwtjes bij elkaar, verbonden deze door touwen en dwarslatten tot een vlot; zelfs voer een klein stoombootje mee. In 't sterfhuis heeft de ontvangst plaats, onder luid gehuil van de klaagvrouwen, die zich om de kist geschaard hebben. Jonge Dajakkertjes verergeren het rumoer nog door op gongs te slaan. In een ander gedeelte zijn Dajaksche vrouwen bezig met 't begrafenismaal, dat niet mag ontbreken; o.a. waren er een paar varkens geslacht. De mannelijke Dajakkers met hun zwaarden en schilden zijn eveneens om de kist geschaard. In het bosch was een gedeelte boomen omgekapt waar men een huisje gebouwd had; daarin zag men allerlei beelden. In dit huisje wordt tweemaal per dag eten gebracht voor den doode. De beelden moeten de kwade geesten voorstellen. (Foto rechts). Een eindje erachter had men een soort grafkelder gemaakt waarin de kist benevens het zwaard en schild van den overledene gebracht werden, waarmede ook de plechtigheid was afgeloopen.

Een Bataksch volkstype.